

---

11 81 **vardøger**

SOSIALDEMOKRATIET VED VEIS ENDE? ARBEIDERBEVEGELSE, STAT OG ØKONOMI I NORGE ETTER 1945

Til leserne 1

Om dette heftet 2

Adam Przeworski: Sosialdemokratiet som historisk fenomen 3

Hans Ebbing: Klassekompromiss i krise — en periode tar slutt 42

Lars Mjøset: Sosialdemokratisk økonomisk politikk i Norge etter krigen 85

Ådne Cappelen og Anton Hellesøy: Strukturelle endringer i norsk økonomi etter krigen 144

Ådne Cappelen: Inntektspolitikken i Norge i etterkrigstida 178

Innkome bøger 210

VARDØGER 11 81

- mai 1981 -

Vardøger er et marxistisk tidsskrift som spenner over et vidt felt av temaer. Dets viktigste oppgave er å formidle samfunnsanalyser og dokumentasjoner for å bidra til avklaring av spørsmål som er vesentlige for den sosialistiske bevegelsen.

Vardøger kommer ut uregelmessig, når utgiverne har stoff de mener er verdt å publisere, med inntil to numre i året.

Redaksjon: Olav Fagerlid, Anton Hellesøy, Lars Mjøset, Arne Overrein, Rune Sakslind, Rune Skarstein, Knut H. Sørensen.

Redaksjonsråd: Haakon With Andersen, Martin N. Bernsen, Ådne Cappelen, Hans Ebbing, Narve Fulsås, Marit Bergum Hansen, Arnulf Kolsstad, Elin Kvande, Torill Melhus, Petter Nore, Øystein Rottem, Inger Johanne Sand, Signe Syrrist, Einar Terjesen, Hallvard Tjelmeland, Knut Venneslan, Knut Ågotnes.

Ansv. redaktører for dette nr.: Lars Mjøset og Rune Skarstein.

Tidsskriftets adresse: Postboks 2803
7001 TRONDHEIM

Vardøger (ca. 200 s.) koster i abonnement kr. 30,- pr. hefte som betales ved mottakelsen av hvert nummer over
postgiro nr. 3 22 36 74, eller over
bankgiro nr. 4200.28.05876.

Tekster i Vardøger må ikke ettertrykkes uten redaksjonens tillatelse, eller tillatelse fra forfatteren.

Til leserne

Siden forrige nummer er Vardøgers redaksjonelle struktur blitt forandret. Redaksjonen er redusert til sju medlemmer. Samtidig har vi opprettet et redaksjonsråd som i dag teller sytten medlemmer. Vi tror at denne omorganiseringen vil tilføre Vardøger viktige nye impulser, slik at tidsskriftet både blir enda bedre og kan komme ut litt oftere.

Fra og med dette nummeret koster Vardøger 30 kr i abonnement og 35 kr i løssalg. Prisforhøyelsen skyldes høyere porto- og trykkekostnader. Men trass i økt pris mener vi at Vardøger fortsatt er forholdsvis billig; det dreier seg jo om en "bok" på 200 sider. Hvor lenge vi kan holde den nye prisen, er nok først og fremst avhengig av inflasjonsutviklingen. Dessuten ville det hjelpe om vi kunne redusere kostnadene ved purring til abonnenter som glemmer å betale og ved tap av gamle abonnenter som glemmer å melde adresseforandring. (Vi er imidlertid fullt klar over at disse kostnadene i stor grad skyldes at Vardøger utgis med så lange mellomrom.) Derfor ber vi:

HUSK Å MELDE ADRESSEFORANDRING!

Redaksjonen

Om dette heftet

I forrige nummer av Vardøger annonserte vi at dette heftet skulle dreie seg om krisen i den kapitalistiske verdensøkonomien. Tanken var at Vardøger 11 skulle være sentrert om norsk økonomisk og politisk utvikling sett i lys av forandringene i verdensøkonomien etter 1945. Gjennom denne analysen ville vi prøve å avdekke årsakene til de nåværende økonomiske krisetendensene både i Norge og i verdensøkonomien som helhet. Under arbeidet med dette temaet krystalliserte det seg ut tre tyngdepunkter: de økonomiske forandningsprosessene i Norge etter 1945; forvandlingene i det norske sosialdemokratiet som både har preget og er blitt preget av disse prosessene; og forandringene i verdensøkonomien som så og si har skyllet inn over den norske økonomien. Alt dette ble for mye for ett nummer. Vi måtte foreta en oppdeling.

Dette heftet konsentrerer seg om arbeiderbevegelse, stat og økonomi i Norge etter 1945. Men blant annet for å markere det videre perspektivet, har vi tatt med en mer allmenn artikkel om sosialdemokratiet betraktet fra et historisk og internasjonalt perspektiv. Artiklene både i dette og i neste nummer av Vardøger utgjør i stor grad en materialsamling tenkt som utgangspunkt for videre studier og diskusjon. De reiser derfor langt flere spørsmål enn de antyder svar på.

Vardøger 12, som kommer ut i oktober i år, vil ha verdensøkonomien som hovedtema. Det vil blant annet inneholde et bidrag om utviklingstendenser i verdensøkonomien etter 1945 og en artikkel om "Fra akkumulasjon til krise i verdensøkonomien". Den tematiske sammenhengen mellom Vardøger 11 og 12 vil bli understreket ved at Vardøger 12 avsluttes med bidrag til en strategidiskusjon som tar utgangspunkt i begge de to numrene.

Redaksjonen